1. Єжов В. М. Рослинництво декоративних культур. К. : ПП «Комерційне підприємство «Укрсіч», 2017. с. 304-311.

2. Маурер В. М. Декоративне розсадництво. Вінниця: Нова книга, 2007.с. 264-270.

3. Прокопчук В.М. Квітникарство. Вінниця : РВВ ВНАУ, 2016. с. 201-208.

Дмитро ДУМНИЙ, студент 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»
Науковий керівник: **БЕЗВІКОННИЙ Петро Васильович,**
канд. с.г. наук, доцент кафедри садово-паркового
господарства, геодезії і землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ВИКОРИСТАННЯ РОДУ SYRINGA L. У САДОВОПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Одним із способів підвищення якості декоративних насаджень є раціональне збагачення їх складу новими видами і формами дерев і кущів. Особливо цінними являються красиво квітучі рослини, до числа яких відносяться види роду Syringa L. Володіючи високими декоративними якостями, високою стійкістю до несприятливих чинників навколишнього середовища, вони заслуговують широкого впровадження в озеленення населених пунктів України [1, с. 393].

Сортам Syringa vulgaris L. та S. oblate Lindl. притаманна загальновідома висока декоративність. Проте через трудоємкий догляд за ними (вчасне щорічне тотальне видалення суцвіть, формування крони, систематичний догляд за ґрунтом: удобрювання, рихлення, регулювання кислотності й вологості, боротьба з грибковими захворюваннями) в озелененні їх використовують обмежено. Найчастіше залучають рослини S. vulgaris, а не його сорти, оскільки вони менш вибагливі до умов довкілля. Та настав час для активного використання в озелененні й інших видів роду Syringa L., які, дещо

поступаючись декоративністю сортам S. vulgaris, переважають їх за багатьма біоекологічними особливостями та широким діапазоном морфометричних ознак крони, суцвіть і листків [2, с. 62].

Серед них є ранньоквітучі (S. x diversifolia Rehd., S. pubescens Turcz.) й пізноквітучі (S. pekinensis Rupr., S. amurensis Rupr., S. reflexa C.K. Schneid.), високорослі (S. amurensis, S. pekinensis, S. faurieri Lev., S. sweginzowii Koehne.) й низькорослі (S. meyeri C.K. Schneid., S. microphilla Diels., S. potanini C.K. Schneid., S. velutina Kom., S. julianae C.K. Schneid.), посуховитривалі (S. persica L., S. pekinensis, S. x chinensis Willd., S. pubescens) та ті, які добре почуваються й на перезволожених ґрунтах (S. josikaea Jacq. f., S. wolfii C.K. Schneid.). Рослини цих видів не дають порості, що є цінною особливістю під час культивування в ландшафтних парках та на присадибних ділянках. Видаляти суцвіття з рослин цих видів не обов'язково, оскільки це практично не впливає на рясність їхнього наступного квітування. Зумовлено це тим, що, не зважаючи на щорічне й пишне цвітіння, плодоносить вони періодично й бідно (S. velutina, S. meyeri, S. reflexa, S. julianae, S. potanini, S. ynnanensis Franch). Рослини інших видів квітують теж щорічно, але плодоносять в помірно (S. josikaea, S. tomentella Bur. et Franch., S. sweginzowii, S. villosa C.K. Schneid., S. Komarowii C.K. Schneid., S. microphilla). Рясно й систематично цвітуть і плодоносять тільки S. pekinensis, S. amurensis та S. faurieri, що зумовлено, напевно, їхніми біологічними особливостями [3].

Всі види добре розмножуються насінням, яке потребує 1-2-місячної, а S. amurensis та S. reflexa – 4-5-місячної холодної (5-6 С°) стратифікації у річковому піску. Передпосівна підготовка насіння S. pekinensis і S. faurieri обмежується 48-годинним намочування у воді кімнатної температури, яку (воду) бажано періодично міняти. Кращий час для посіву насіння на глинистих і суглинистих ґрунтах – рання весна, на супісках – пізня осінь. На останніх можна сіяти й весною, але ранньою – третя декада березня, коли ґрунт дещо перезволожений. Для постійного утримування посівів у вологому стані, їх треба прикрити дерев'яними щитами, а, за потреби, зволожувати розпиленим струменем води, який запобігає утворенню на важких ґрунтах щільної ґрунтової

кірки. Сорти й декоративні форми S. josikaea, S. villosa, S. emodi, S. reflexa, S. sweginzowii, S. x diversifolia та S. ynnanensis досить легко розмножуються зеленими живцями в пору цвітіння. Найкращі результати укорінення можна отримати в умовах теплиці на дерев'яному стелажі, який запобігає перезволоженню субстрата та забезпечує йому надійну аерацію. Кращим субстратом є перліт середньої фракції та чистий крупнозернистий річковий пісок [3, с. 84].

В озелененні бузки найліпше виглядають на газоні: поодиноко й у вигляді різних за розміром і конфігурацією груп. Зі штамбових рослин варто створювати алеї, а з високорослих кущів – захисні живоплоти різної щільності. Досить декоративно виглядають кущі бузків на тлі високостовбурних дерев. Ритм цвітіння рослини в будь-якій групі має бути узгодженим. Найвищої ж декоративності види й сорти досягають лише в монокультурному саду бузків, де на значній площі, близько 1-2 га, буде художньо правильно (з погляду садово-паркового мистецтва) розміщена велика кількість рослин [3, с. 47].

Список використаних джерел

1. Термена Б. К., Даскалюк І. І. Перспективи використання інтродукованих видів Syringa L. в озелененні. *Науковий вісник НЛТУ України,* 2003, вип. 13.5. С. 393–395.

2. Горб В. К. Природні популяції Syringa josikaea Jacq. f. в Українських Карпатах. *Укр. ботан. журн*. 1984, 41.№4. С. 62–64.

3. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія : навч. посібник. Київ: Вища шк., 2003. 199 с.

Дмитро ЗАДОРОЖНИЙ, студент 1 курсу спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»
Науковий керівник: **ПОТАПСЬКИЙ Юрій Васильович,** канд. с.г наук, доцент кафедри садово-паркового господарства, геодезії і землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський